

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทยในปีพุทธศักราช

2544 ตามทรงศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านปฐมวัยศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทย ในปีพุทธศักราช

2544

1. นโยบายโดยทั่ว ๆ ไป
2. นโยบายด้านด้านพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน
3. นโยบายด้านความเสมอภาคทางการศึกษา
4. นโยบายด้านการประสานงาน
5. นโยบายด้านการจัดสรรงบประมาณ

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในปีพุทธศักราช 2544

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์
 - 1.1 ด้านร่างกาย
 - 1.2 ด้านอารมณ์ และจิตใจ
 - 1.3 ด้านสังคม
 - 1.4 ด้านสติปัญญา
2. คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์

ตอนที่ 3 รูปแบบของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทยในปี พุทธศักราช 2544

ตอนที่ 4 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทย ในปี

พุทธศักราช 2544

1. แนวการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตร
2. การควบคุมคุณภาพ
3. การผลิตบุคลากร
4. การพัฒนาบุคลากร
5. อาคารสถานที่

ตอนที่ 5 บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา
ในปีพุทธศักราช 2544

1. บทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง

2. บทบาทของชุมชน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับข้อความที่มีค่ามัธยฐาน
สูงสุด และพิจารณาจากความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
ประกอบด้วยการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางและความเรียง ดังนี้

ตอนที่ 1 นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทยในปีพุทธศักราช 2544

1. นโยบายของรัฐโดยทั่ว ๆ ไป

ตารางที่ 4 นโยบายของรัฐโดยทั่ว ๆ ไป

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัธยฐาน	ฐานนิยม	ระหว่างมัธยฐาน กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
1.	1.	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ จะต้องระบุแผนพัฒนา ประชากรให้ชัดเจนว่าจะ ต้องดำเนินการพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิด-6 ปี อย่างไร	4.70	5.18	0.48	1.10
2.	4.1	รัฐจะไม่ขยายการศึกษาระดับ ก่อนประถมศึกษาเป็นการ ศึกษาภาคบังคับ เพราะ รัฐต้องใช้งบประมาณสูงมาก	3.92	4.10	0.18	0.93

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
3.	4.2	ประชาชนจะเห็นความสำคัญ ของการศึกษาในระดับนี้และ ส่งบุตรหลานเข้ารับบริการ เองด้วยความสมัครใจ	3.67	3.19	0.48	1.23
4.	3.	รัฐจะขยายการศึกษาระดับ ก่อนประถมศึกษาเป็นการ ศึกษาภาคบังคับในชั้นเด็กเล็ก 1 ปี	3.15	3.11	0.04	1.25
5.	2.	รัฐจะขยายพระราชบัญญัติ การศึกษาภาคบังคับให้ ครอบคลุมเด็กอายุ 4 ปี ขึ้นไป เพื่อเป็นเกณฑ์บังคับ	2.59	2.93	0.34	1.47
6.	5.	จัดตั้งกรมการศึกษาปฐมวัย ขึ้นมารับผิดชอบการจัดการ ศึกษาในระดับนี้	2.50	2.16	0.34	1.86

จากตารางที่ 4 ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะว่า แนวโน้มนโยบายโดยทั่วไป
ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทย ในปีพุทธศักราช 2544 จะเกิดขึ้นมากที่สุด คือ
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะต้องระบุแผนพัฒนาประชากรให้ชัดเจนว่า จะพัฒนาเด็กตั้ง
แต่แรกเกิด - 6 ปี อย่างไร เพื่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สามารถกำหนดนโยบายและหลักสูตร
เพื่อของบประมาณมาดำเนินการได้

ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะว่า แนวโน้มจะเกิดขึ้นมาก คือ รัฐจะไม่ขยายการศึกษา
ระดับก่อนประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับเพราะ

1. รัฐจะต้องใช้งบประมาณสูงมาก
2. ประชาชนจะเห็นความสำคัญของการศึกษาในระดับนี้ และส่งบุตรหลานเข้ารับ

บริการด้วยความสมัครใจ

ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะว่า แนวโน้มจะเกิดขึ้นปานกลางคือ

1. รัฐจะขยายการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับในชั้นเด็กเล็ก 1 ปี
2. รัฐจะขยายพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับให้ครอบคลุมเด็กอายุ 4 ปีขึ้นไป เพื่อ

เป็นเกณฑ์บังคับ

ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะไม่สอดคล้องกันในเรื่องนโยบายทั่ว ๆ ไปของการจัด
การศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา คือ รัฐควรจะต้องตั้งกรมการศึกษาปฐมวัยขึ้นมารับผิดชอบการจัดการ
ศึกษาในระดับนี้

จากข้อความที่ 5 ผู้เชี่ยวชาญบางกลุ่มมีความเห็นว่า การจัดตั้งกรมการศึกษาปฐมวัยขึ้น
มารับผิดชอบการศึกษาในระดับปฐมวัยจะทำให้มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจริง ๆ และควรดูแลความ
ต่อเนื่องจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 บางกลุ่มเห็นว่า โครงสร้างของการจัดการศึกษาของรัฐ
ดีอยู่แล้ว การจัดการศึกษาถ้ามีนโยบายชัดเจน หน่วยงานใดจะรับผิดชอบก็จะดีเช่นเดียวกัน
การจัดตั้งหน่วยงานใหม่ จะต้องใช้ทั้งกำลังคน งบประมาณ ความเข้าใจและการเห็นความสำคัญ
ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ยังไม่เพียงพอ และการมีหน่วยงานเพิ่มขึ้นทำให้เกิดความล่าช้าในการบริหารงาน

2. นโยบายเกี่ยวกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน

ตารางที่ 5 นโยบายเกี่ยวกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย ระหว่าง กับฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์
			มัธยฐาน	ฐานนิยม		
1.	6.2	เน้นการให้ความรู้แก่พ่อแม่ เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ อยู่ในครรภ์	4.50	4.58	0.08	1.05
2.	6.1	จัดโปรแกรมฝึกอบรมให้ผู้ที่ แต่งงานหรือจดทะเบียนสมรส เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการ ดำเนินชีวิตครอบครัว	4.35	4.45	0.10	1.15
3.	73.	มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ การศึกษาระดับปฐมวัย โดย วิธีต่าง ๆ	4.30	4.40	0.10	1.20
4.	74.	มีการชี้แนะบทบาทของชุมชน ทำให้ประชาชนเห็นความ สำคัญของการศึกษาระดับนี้	4.19	4.15	0.04	1.02
5.	6.4	ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีการ อบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้อง กับวัฒนธรรมไทย	4.27	4.31	0.04	1.03
6.	6.3	ออกกฎหมายให้ขยายวันลา คลอดมากขึ้นกว่าเดิม	4.11	4.51	0.40	1.37

จากตารางที่ 5 ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันในเรื่องนโยบายด้านพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ว่ามีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นมากที่สุด คือ รัฐให้ความสำคัญในการให้ความรู้แก่พ่อแม่ เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์ มากกว่าจะเน้นหรือให้ความสำคัญเมื่ออายุ 3-6 ปี

ทรรศนะของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนโยบายด้านพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นมาก คือ

1. การจัดโปรแกรมฝึกอบรมให้ผู้ที่แต่งงานหรือจดทะเบียนสมรส เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีบุตร
2. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาระดับปฐมวัย โดยวิธีต่าง ๆ ในชุมชนที่รัฐยังไม่สามารถจัดบริการสำหรับเด็กปฐมวัยขึ้นได้ในท้องถิ่นนั้น
3. การขึ้นทะเบียนบาทของชุมชน ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา จะทำให้เกิดการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้
4. การส่งเสริมให้ประชาชนได้มีการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย เพื่อทำให้เกิดความอบอุ่นมั่นคงในครอบครัว
5. การออกกฎหมายให้ชดเชยวันลาคลอดมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้แม่มีเวลาเลี้ยงดูลูกอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น

3. นโยบายด้านความเสมอภาคทางการศึกษา

ตารางที่ 6 นโยบายด้านความเสมอภาคทางการศึกษา

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	มาตรฐาน มัธยมศึกษา	ฐานนิยม ระหว่างมัธยมศึกษา	ความแตกต่าง ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	71.1	สนับสนุนในชุมชนองค์กรท้องถิ่น และสถาบันต่าง ๆ จัดศูนย์พัฒนาเด็กในชุมชนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และท้องถิ่นห่างไกล	4.88	5.48	0.60	0.98
2.	7.2	ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการต่าง ๆ	4.64	4.92	0.28	1.07
3.	7.3	กำหนดให้ผู้มีรายได้น้อยกว่าเส้นแบ่งความจน (poverty line) ได้รับบริการฟรีหรือจ่ายเงินน้อยที่สุดในการเรียนของบุตร	4.54	4.92	0.38	1.27
4.	7.4	กระจายการศึกษาเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างเพียงพอและทั่วถึงทุกโรงเรียน	4.50	4.50	0.00	1.00
5.	7.5	ขยายการจัดโรงเรียนอนุบาลประจำอำเภอเพิ่มขึ้น	4.14	4.50	0.36	1.16

จากตารางที่ 6 ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันในเรื่องนโยบายด้านความเสมอภาคทางการศึกษา ว่ามีแนวโน้มที่ควรจะทำมากที่สุด คือ

1. สนับสนุนให้ชุมชน องค์กรท้องถิ่น และสถาบันต่าง ๆ จัดศูนย์พัฒนาเด็กในชุมชนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคมและท้องถิ่นห่างไกล
2. ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการต่าง ๆ
3. กำหนดให้ผู้มีรายได้น้อยต่ำกว่าเส้นแบ่งความจน (poverty line) ได้รับบริการฟรี หรือ จ่ายเงินน้อยที่สุดในการเรียนของบุตร

ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันว่า แนวโน้มจะเกิดขึ้นมาก คือ การกระจายการจัดการศึกษาชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างเพียงพอและทั่วถึงทุกโรงเรียน และจะมีการขยายการจัดโรงเรียนอนุบาลประจำอำเภอเพิ่มขึ้น

4. การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา

4.1 มาตรการในการประสานงานระหว่างหน่วยงาน

ตารางที่ 7 มาตรการในการประสานงานระหว่างหน่วยงาน

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	9.3	มีการสัมมนาในระดับชาติ เรื่อง "การศึกษาปฐมวัย" ด้วยการระดมพลังสมองของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำอย่างต่อเนื่องและควรจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปัจจุบัน	4.50	4.58	0.08	1.05
2.	9.2	กำหนดการสร้างหลักสูตรร่วมกัน เพื่อนำไปใช้ตามกลุ่มอายุ ให้มีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน	4.17	4.17	0.00	0.88
3.	9.1	แบ่งกลุ่มอายุเด็ก ให้แต่ละหน่วยงานของภาครัฐนำไปปฏิบัติ	3.68	4.38	0.70	2.01

จากตารางที่ 7 ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะเกี่ยวกับมาตรการในการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา ซึ่งมีแนวโน้มจะเกิดมากขึ้นที่สุด คือ การสัมมนาระดับชาติ เรื่อง "การศึกษาระดับปฐมวัย" ด้วยการระดมพลังสมองทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

และควรจะเริ่มต้นทำตั้งแต่ปัจจุบันนี้เป็นต้นไป และข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นมาก คือ การสร้างหลักสูตรร่วมกันเพื่อนำไปใช้ตามกลุ่มอายุให้มีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน

ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะไม่สอดคล้องกัน เกี่ยวกับมาตรการในการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา คือ การแบ่งกลุ่มอายุเด็ก ให้แต่ละหน่วยงานของภาครัฐนำไปปฏิบัติ ผู้เชี่ยวชาญบางกลุ่มเห็นว่า แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จึงควรมีการกำหนดกลุ่มอายุเด็กและเป้าหมายของแต่ละหน่วยงานให้มีความชัดเจน ผู้เชี่ยวชาญบางกลุ่มเห็นว่าแต่ละหน่วยงานก็รับผิดชอบเด็กกลุ่มอายุในระดับที่ใกล้เคียงกัน ต่างกันที่ท้องที่มากกว่า ถ้าแบ่งกลุ่มอายุจะทำให้เด็กบางกลุ่มอายุถูกทอดทิ้งหรือไม่

4.2 ลักษณะการประสานงานระหว่างหน่วยงาน

ตารางที่ 8 ลักษณะการประสานงานระหว่างหน่วยงาน

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
1.	8.1	การประสานงานทางวิชาการ มากขึ้น	4.21	4.21	0.00	0.97
2.	8.2	การใช้ทรัพยากรร่วมกัน มากขึ้น	4.21	4.21	0.00	0.97
3.	8.3	การประสานงานในโครงสร้าง และแนวคิดหลักเท่านั้น	3.63	4.55	0.92	1.31
4.	8.4	การประสานงานในเชิงการบริหาร และการดำเนินงาน	3.50	3.84	0.34	1.46

จากตารางที่ 8 ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันในเรื่อง ลักษณะ การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา ว่ามีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นมาก คือ

1. การประสานงานทางวิชาการจะมีมากขึ้น
2. การใช้ทรัพยากรร่วมกันมากขึ้น
3. การประสานงานในส่วนโครงสร้างและแนวคิดหลักเท่านั้น
4. การประสานงานในเชิงการบริหารและการดำเนินงาน
5. นโยบายด้านการจัดสรรงบประมาณ

ตารางที่ 9 นโยบายด้านการจัดสรรงบประมาณ

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง ค่าพิสัย			
			มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ระหว่างมัธยมศึกษา	ระหว่าง
					กับฐานนิยม	ควอไทล์
1.	14.	มีการจัดสรรงบประมาณให้ กระทรวงศึกษาธิการขยาย บริการจัดชั้นเด็กเล็ก (1 ปี ก่อนขึ้นประถม) ในโรงเรียน ประถมศึกษาอย่างทั่วถึง	4.64	4.76	0.12	0.97
2.	11.	มีการวิเคราะห์ความต้องการ ของเด็กกลุ่มต่าง ๆ แล้วจัด สรรงบประมาณให้ในส่วนที่ จำเป็นเร่งด่วน	4.50	4.58	0.08	1.05

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัธยมศึกษา ฐานนิยม	ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์	ระหว่าง
3.	10.	รัฐเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจึงจัดสรรงบประมาณ เพื่อการศึกษาในระดับนี้เพิ่มมากขึ้น	4.19	4.23	0.04	1.02
4.	12.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้แก่ประชาชน และผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก จะได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น	4.17	4.17	0.00	1.33
5.	16.	รัฐจะจัดสรรงบประมาณ เพื่อพัฒนาบุคลากรในระดับปฐมวัยมากขึ้น	4.11	3.99	0.12	0.67
6.	13.	สนับสนุนการให้บริการแก่เด็กด้อยโอกาสมากขึ้นและเป็นไปอย่างทั่วถึงทุกกลุ่ม	4.10	4.14	0.04	1.25
7.	17.	รัฐจะช่วยเหลือค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการพัฒนาการเด็กแก่หน่วยงานของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากขึ้น	4.10	4.04	0.06	0.80

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์
8.	18.	รัฐจะเพิ่มงบประมาณให้กับ ศูนย์เด็กหรือสถาบันรับเลี้ยง เด็กกลางวันที่อยู่ในหน่วยงาน อื่นที่จัดขึ้นเทียบเท่าระดับ อนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก	3.97	4.07	0.10	0.71
9.	15.	รัฐจะจัดสรรงบประมาณให้กับ เด็กระดับอนุบาลในชนบทมาก ขึ้น หลังจากขยายชั้นเด็กเล็ก ได้อย่างทั่วถึงแล้ว	3.89	3.51	0.38	1.16
10.	19.	รัฐจะจัดสรรค่าใช้จ่ายต่อหัว ให้กับหน่วยงานที่จัดการศึกษา ระดับปฐมวัยให้มีค่าใกล้เคียง กันมากยิ่งขึ้น	3.75	3.83	0.08	1.13
11.	20.	งบประมาณด้านการจัดการ ศึกษาระดับปฐมวัยส่วนใหญ่จะ ยังคงใช้จ่ายในด้านบุคลากร และอาคารสถานที่ ส่วนงบ ดำเนินการยังคงเป็นส่วนน้อย	3.59	3.69	0.10	1.14

จากตารางที่ 9 ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันในเรื่องนโยบายด้าน
การจัดสรรงบประมาณ ว่ามีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นมากที่สุด คือ

1. การจัดสรรงบประมาณให้กระทรวงศึกษาธิการขยายบริการการจัดชั้นเด็กเล็ก (1 ปี

ก่อนนั้นประถม) ในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างทั่วถึง

2. แม้รัฐจะไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาในระดับนี้ได้อย่างเพียงพอและทั่วถึงทุกหน่วยงาน แต่รัฐก็จะมีการวิเคราะห์ความต้องการของเด็กกลุ่มต่าง ๆ แล้วจัดสรรงบประมาณให้ในส่วนที่จำเป็นเร่งด่วน

ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มจะเกิดขึ้นมาก คือ

1. รัฐเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จึงจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาในระดับนี้เพิ่มมากขึ้น
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้แก่ประชาชนและผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก จะได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น
3. รัฐจะจัดสรรงบประมาณ เพื่อพัฒนาบุคลากรในระดับปฐมวัยมากขึ้น
4. รัฐจะทุ่มเทงบประมาณสนับสนุนการให้บริการแก่เด็กด้อยโอกาสมากขึ้น และเป็นไปอย่างทั่วถึงทุกกลุ่ม
5. รัฐจะช่วยเหลือค่าวัสดุและอุปกรณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก แก่หน่วยงานของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากขึ้น
6. รัฐจะเพิ่มงบประมาณให้กับศูนย์เด็กหรือสถาบันรับเลี้ยงเด็กกลางวันที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานอื่นที่จัดขึ้นเทียบเท่าระดับอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก
7. รัฐจะจัดสรรงบประมาณให้กับการจัดชั้นอนุบาลชนบทมากขึ้นหลังจากขยายชั้นเด็กเล็กได้อย่างทั่วถึงแล้ว
8. รัฐจะจัดสรรค่าใช้จ่ายต่อหัวให้กับหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาให้มีค่าใกล้เคียงกันมากขึ้น
9. งบประมาณด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยส่วนใหญ่จะยังคงใช้จ่ายในด้านบุคลากรและอาคารสถานที่ ส่วนงบดำเนินการยังคงเป็นส่วนน้อย

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ ในปีพุทธศักราช 2544

1. พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ ในปีพุทธศักราช 2544

ตารางที่ 10 พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ในปีพุทธศักราช 2544

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัชฌิมฐาน	ฐานนิยม	ระหว่างมัชฌิมฐาน กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
1.	22.1	มีสุขภาพอนามัยดี มีภูมิคุ้มกันโรคและมีพัฒนาการทางกายสมบูรณ์เหมาะสมกับวัย	4.58	4.74	0.16	1.04
2.	22.2	มีความกระตือรือร้นคล่องแคล่วว่องไว	4.19	4.07	0.12	0.83
3.	22.3	มีความสามารถในการทำกิจวัตรของตนอย่างเหมาะสมกับวัย	4.11	4.07	0.04	0.89

จากตารางที่ 10 ปรากฏว่า พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์มีแนวโน้มที่ควรที่จะเกิดขึ้นมากที่สุด คือ เด็กปฐมวัยจะมีสุขภาพอนามัยดี มีภูมิคุ้มกันโรคและมีพัฒนาการทางกายสมบูรณ์เหมาะสมกับวัย

ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะ แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นมาก คือ เด็กปฐมวัยมีความกระตือรือร้น คล่องแคล่ว ว่องไว และมีความสามารถในการทำกิจวัตรของตนอย่างเหมาะสมกับวัย

2. คุณลักษณะทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ฟังประสงค์ ในปีพุทธศักราช 2544

ตารางที่ 11 คุณลักษณะทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ฟังประสงค์ ในปีพุทธศักราช 2544

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัชฌิมฐาน	ฐานนิยม	ระหว่างมัชฌิมฐาน กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
1.	25.3	รู้จักใช้ทักษะในการแสวงหา ความรู้	4.50	4.74	0.24	1.17
2.	25.2	เป็นคนช่างสังเกต	4.42	4.42	0.00	1.04
3.	25.1	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.14	4.08	0.06	0.93
4.	25.4	สนใจใฝ่รู้	4.04	4.04	0.00	0.92

จากตารางที่ 11 ปรากฏว่าคุณลักษณะทางด้านอารมณ์และจิตใจของเด็กปฐมวัยที่ฟังประสงค์ที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มจะเกิดขึ้นมากที่สุด คือ เด็กปฐมวัยรู้จักใช้ทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะว่า แนวโน้มจะเกิดขึ้นมาก คือ เด็กปฐมวัยเป็นคนช่างสังเกต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสนใจใฝ่รู้

3. คุณลักษณะทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ในปีพุทธศักราช 2544

ตารางที่ 12 คุณลักษณะทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ในปีพุทธศักราช 2544

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง ค่าพิสัย			
			มัชฌิมา	ฐานนิยม	ระหว่างมัชฌิมา กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
1.	24.1	มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก และมีบุคลิกภาพที่ดี	4.42	4.34	0.08	0.99
2.	24.7	มีลักษณะที่แจ่มใส อิสระดูแลตนเองได้	4.42	4.34	0.09	0.99
3.	24.8	สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้	4.25	4.25	0.00	1.08
4.	24.5	มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักการแบ่งปัน มีความรักเพื่อน	4.25	4.09	0.16	0.88
5.	24.11	ร่วมมือกับผู้อื่นในการทำกิจกรรม	4.17	4.01	0.16	0.67
6.	24.2	มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นเหมาะสมกับวัย	4.13	4.05	0.08	0.75
7.	24.3	มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	4.11	4.07	0.04	0.85
8.	24.9	ขยัน อดทน ตรงต่อเวลา	4.08	4.08	0.00	1.06
9.	24.4	มีระเบียบวินัยทั้งส่วนตนและส่วนรวม	4.07	4.05	0.02	0.86

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัชฌฐาน	ฐานนิยม	ระหว่างมัชฌฐาน กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
10.	24.10	เคารพในเสรีภาพของผู้อื่น	4.07	4.05	0.02	0.86
11.	24.12	รู้จักการเสียสละ	4.07	4.05	0.02	0.86
12.	24.6	มีกิจนิสัย และมีลักษณะนิสัยที่ สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย	3.86	3.82	0.04	1.16

จากตารางที่ 12 ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะทางด้านสังคม
ของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ ซึ่งมีแนวโน้มควรจะเกิดขึ้นมาก คือ

1. มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก และมีบุคลิกภาพที่ดี
2. มีลักษณะที่แจ่มใส อีสุระ ดูแลตนเองได้
3. สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้
4. มีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ รู้จักการแบ่งปัน มีความรักเพื่อน
5. ร่วมมือกับผู้อื่นในการทำกิจกรรม
6. มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น
7. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
8. ขยัน อดทน ตรงต่อเวลา
9. มีระเบียบวินัยทั้งส่วนตนและส่วนรวม
10. เคารพในเสรีภาพของผู้อื่น
11. รู้จักการเสียสละ
12. มีกิจนิสัยและมีลักษณะที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

4. คุณลักษณะทางด้านอารมณ์และจิตใจของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ ในปีพุทธศักราช 2544

ตารางที่ 13 คุณลักษณะทางด้านอารมณ์และจิตใจของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ ในปีพุทธศักราช 2544

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัชฌิมา	ฐานนิยม	ระหว่างมัชฌิมา กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
1.	23.1	มีสุขภาพจิตที่ดี มีพัฒนาการ ด้านอารมณ์และจิตใจ เหมาะสมกับวัย	4.50	4.66	0.16	1.10
2.	23.4	มีความซื่อสัตย์	4.21	4.13	0.08	0.97
3.	23.2	มีคุณธรรมและจริยธรรมตาม วัยของเด็ก	4.19	4.07	0.12	0.83
4.	23.3	มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ไม่เอาแต่ ใจตนเอง	4.08	4.16	0.08	1.06

จากตารางที่ 13 ปรากฏว่าคุณลักษณะทางด้านอารมณ์และจิตใจของเด็กปฐมวัยที่
พึงประสงค์ ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นมาก คือ

1. มีสุขภาพจิตที่ดี มีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจเหมาะสมกับวัย
2. มีความซื่อสัตย์
3. มีคุณธรรม และจริยธรรมตามวัยของเด็ก
4. มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ไม่เอาแต่ใจตนเอง

5. คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยที่ไม่พึงประสงค์ ในปีพุทธศักราช 2544

ตารางที่ 14 คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยที่ไม่พึงประสงค์ ในปีพุทธศักราช 2544

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัชฌิมฐาน	ฐานนิยม	ระหว่างมัชฌิมฐาน กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
1.	26.1	มีความก้าวร้าวเนื่องจาก สิ่งคมและสิ่งแฉดล้อม	3.67	3.67	0.00	1.07
2.	26.2	มีลักษณะผิดปกติ เนื่องจาก สิ่งแฉดล้อมเป็นพิษ	3.42	3.18	0.24	1.10
3.	26.4	มีปัญหาทางอารมณ์ เพราะ พ่อแม่และครอบครัวมีปัญหา	3.42	3.10	0.32	1.17
4.	26.5	เสื่อมถอยทางด้านศีลธรรม	3.17	3.01	0.16	0.90
5.	26.3	มีสุขภาพไม่แข็งแรง ขาด อาหาร เนื่องจากความ ยากจนยังมีอยู่	3.09	3.69	0.60	0.71

จากตารางที่ 14 ปรากฏว่า คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยที่ไม่พึงประสงค์ ในปีพุทธศักราช 2544 ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันว่า แนวโน้มจะเกิดขึ้นมาก คือ มีความก้าวร้าวเนื่องจากสิ่งคมและสิ่งแฉดล้อม และที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นปานกลาง คือ

1. มีลักษณะผิดปกติ เนื่องจากสิ่งแฉดล้อมเป็นพิษ
2. มีปัญหาทางอารมณ์ เพราะพ่อแม่และครอบครัวมีปัญหา

3. เสื่อมถอยทางด้านศีลธรรม
4. มีสุขภาพไม่แข็งแรง ขาดอาหาร เนื่องจากความจนยังคงมีอยู่

ตอนที่ 3 รูปแบบของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา ในปีพุทธศักราช 2544

ตารางที่ 15 รูปแบบของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา ในปีพุทธศักราช 2544

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
1.	32.	ส่งเสริมให้มีการจัดศูนย์พัฒนา เด็กชนในสถานประกอบการ ทั้งภาครัฐและเอกชน	4.50	4.66	0.16	1.10
2.	29.	กลุ่มเด็กอายุ 5-6 ปี จัด บริการในรูปแบบเด็กเล็ก และ จะขยายการจัดในโรงเรียน ประถมศึกษาของรัฐทุก โรงเรียน	4.21	4.13	0.08	0.97
3.	30.	กลุ่มเด็กอายุแรกเกิด - 6 ปี ที่ไม่สามารถเข้ารับการเลี้ยง ดูในศูนย์พัฒนาเด็ก ชันอนุบาล หรือชั้นเด็กเล็ก รัฐจะจัดการ ศึกษาโดยให้ความรู้ผ่านทาง ครอบครัวและศูนย์พัฒนาเด็ก เคลื่อนที่	4.07	4.05	0.02	0.86

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
4.	27.1	กลุ่มเด็กอายุแรกเกิด - 3 ปี รัฐส่งเสริมให้จัดในลักษณะ ศูนย์พัฒนาเด็ก สถานรับเลี้ยง เด็กกลางวัน และสถาน รับเลี้ยงเด็กอ่อนมากขึ้น	4.00	4.08	0.08	0.75
5.	28.1	กลุ่มเด็กอายุ 3-5 ปี รัฐส่งเสริมให้เอกชนจัดขึ้นอนุบาล ในชุมชนเมือง โดยรัฐให้การ สนับสนุนด้านวิชาการเท่าที่ จำเป็น	4.00	4.00	0.00	1.00
6.	27.2	เอกชนจะหันมาให้ความสนใจ จัดบริการแก่เด็กแรกเกิด - 3 ปี แทนการจัดขึ้นอนุบาล	3.94	4.32	0.38	0.75
7.	31.	รัฐสนับสนุนให้มีการจัดการ เรียนร่วมระหว่างเด็กปกติ กับเด็กที่มีความบกพร่องใน ด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น	3.91	3.97	0.06	0.71
8.	28.2	รัฐจัดชั้นอนุบาลชนบทหลักสูตร 2 ปี ในชนบทที่มีความพร้อม สูงได้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม	3.90	4.04	0.14	0.80
9.	27.3	รัฐส่งเสริมให้มีชั้นเตรียมอนุบาล แก่เด็กอายุ 2-3 ปีในโรงเรียน ที่มีศักยภาพในการจัดได้	3.33	3.91	0.58	1.72

จากตารางที่ 15 ปรากฏว่า รูปแบบของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาในปีพ.ศ. 2544 ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นมากที่สุด คือ ส่งเสริมให้มีการจัดศูนย์พัฒนาเด็กขึ้นในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน

ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นมากที่สุด คือ

1. กลุ่มเด็กอายุ 5-6 ปี จัดบริการในรูปแบบขั้นเด็กเล็ก และจะขยายการจัดในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐทุกโรงเรียน
2. กลุ่มเด็กอายุแรกเกิด - 6 ปี ที่ไม่สามารถเข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก รัฐจะจัดการศึกษาโดยให้ความรู้ผ่านทางครอบครัวและศูนย์พัฒนาเด็กเคลื่อนที่
3. กลุ่มเด็กอายุแรกเกิด - 3 ปี รัฐส่งเสริมให้จัดในลักษณะศูนย์พัฒนาเด็ก สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน และสถานรับเลี้ยงเด็กอ่อนมากขึ้น
4. กลุ่มเด็กอายุ 3 - 5 ปี รัฐส่งเสริมให้เอกชนจัดชั้นอนุบาลในชุมชนเมือง โดยรัฐให้การสนับสนุนด้านวิชาการเท่าที่จำเป็น
5. เอกชนจะหันมาให้ความสนใจจัดบริการแก่เด็กแรกเกิด - 3 ปี แทนการจัดชั้นอนุบาลมากขึ้น
6. รัฐสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความบกพร่องในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น
7. รัฐจัดชั้นอนุบาลชนบทหลักสูตร 2 ปี ในชนบทที่มีความพร้อมสูงได้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม

ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะไม่สอดคล้องกันเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย คือ การส่งเสริมให้มีชั้นเตรียมอนุบาลแก่เด็กอายุ 2 - 3 ปี ในโรงเรียนซึ่งมีศักยภาพในการจัดได้ ผู้เชี่ยวชาญบางกลุ่มเห็นว่า มีความจำเป็นซึ่งต้องการคนช่วยเลี้ยงดูมากขึ้น เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ทำให้พ่อแม่มีเวลาดูแลลูกน้อยลง ถ้าสถานบริการใดมีความพร้อมที่จะจัดบริการได้ ก็ควรส่งเสริม ผู้เชี่ยวชาญบางกลุ่มเห็นว่า เด็กวัย 2-3 ปี ยังเด็กมากควรอยู่ในความดูแลของพ่อแม่อย่างใกล้ชิด ซึ่งทำให้เกิดความอบอุ่น มิฉะนั้นจะเป็นปัญหาทางด้านจิตใจของเด็ก เด็กที่ขาดความอบอุ่นในวัยนี้ โตขึ้นจะเป็นคนก้าวร้าว แต่ถ้ามีความจำเป็นจะต้องจัดก็ควรตั้งเป็นศูนย์และให้อยู่ใกล้ที่ทำงานของพ่อแม่ เพื่อพ่อแม่จะได้ไปหาและอยู่กับเด็กบ้างในแต่ละวัน

ตอนที่ 4 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการจัดการศึกษาปฐมวัย ในปีพุทธศักราช 2544

1. แนวการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตร

ตารางที่ 16 แนวการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตร

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
1.	41.	หน่วยงานที่ดำเนินการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา จะมีแนวคิดไปในทางเดียวกัน คือ มุ่งที่จะพัฒนาความพร้อมแก่เด็กทุก ๆ ด้าน	4.70	4.94	0.24	0.98
2.	37.	ควรมีคณะกรรมการกลาง ดำเนินการในด้านการกำหนดหลักการ นโยบาย และมาตรฐานขั้นต่ำ ซึ่งเป็นเรื่องกว้าง ๆ	4.35	4.29	0.06	1.02
3.	38.	รายละเอียดกิจกรรมและวิธีการให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานระดับกรม ซึ่งต้องประสานงานกับระดับท้องถิ่น	4.23	4.11	0.12	0.92

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	มัชฌิมา	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างมัชฌิมา กับฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์
4.	33.	จะมีหน่วยงานกลางควรทำ หน้าที่เป็นผู้ประสานงานการ จัดทำแนวประสบการณ์ระดับ ปฐมวัยในรูปของคณะกรรมการ	4.23	4.17	0.06	0.99
5.	40.	แนวการจัดประสบการณ์ควร ให้แนวทางในการจัดประส บการณ์แก่ครู โดยครูควรมี โอกาสเลือกและตัดสินใจจัด กิจกรรมการเรียนการสอนเอง	4.17	4.01	0.16	0.67
6.	39.	การพัฒนาแนวการจัดประส บการณ์เฉพาะท้องถิ่น จะต้องม ีจุดเน้นและกิจกรรมที่ต่าง กันตามบริบทที่แวดล้อมเด็ก	4.17	4.01	0.16	0.67
7.	36.	คณะกรรมการจัดทำแนว ประสบการณ์ระดับปฐมวัย จะ มาจากหน่วยงานที่ดำเนินงาน เกี่ยวข้องกับเด็กแรกเกิด - 6 ปี	4.15	4.03	0.12	0.71
8.	34.	หน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นหน่วย งานกลาง จะได้แก่สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ	3.95	4.13	0.18	1.05

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัชฌิมฐาน	ฐานนิยม	ระหว่างมัชฌิมฐาน กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
9.	35.	ในแต่ละภาคภูมิศาสตร์จะมี หน่วยงานประสานงาน นำ ความคิดและประสบการณ์ของ หน่วยงานอื่นมาร่วมปรึกษา	3.65	3.95	0.30	1.12

จากตารางที่ 16 ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันเกี่ยวกับแนวการจัด
ประสบการณ์หรือหลักสูตร ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นมากที่สุด คือ หน่วยงานที่ดำเนินการจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยศึกษาจะมีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกัน คือ มุ่งที่จะพัฒนาความพร้อมแก่เด็กทุก ๆ ด้าน
ถึงแม้มีรูปแบบและรายละเอียดที่แตกต่างกัน

ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นมาก คือ

1. ควรมีคณะกรรมการกลางดำเนินการในด้านการกำหนดหลักการ นโยบาย และ
มาตรฐานขั้นต่ำ ซึ่งเป็นเรื่องกว้าง ๆ ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละกลุ่มอายุ
2. รายละเอียดกิจกรรมและวิธีการให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานระดับกรมซึ่งต้องปรับให้
สอดคล้องกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น
3. หน่วยงานกลางจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานการจัดทำหลักสูตรหรือแนวการจัด
ประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษาในรูปของคณะกรรมการ
4. หลักสูตรหรือแนวประสบการณ์จะให้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. การพัฒนาแนวการจัดประสบการณ์เฉพาะท้องถิ่น จะต้องมึจุดเน้นและกิจกรรมที่
แตกต่างกันไปตามบริบทที่แวดล้อมเด็ก
6. คณะกรรมการจัดทำแนวการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตรจะมาจากหน่วยงานที่ดำเนิน
งานเกี่ยวข้องกับเด็กแรกเกิด - 6 ปี

7. หน่วยงานที่จะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลาง คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

8. หน่วยงานที่อยู่ในภูมิภาคจะเป็นหน่วยประสานงานนำความคิดของหน่วยงานอื่นมา
ร่วมปรึกษา

2. การควบคุมคุณภาพ

ตารางที่ 17 การควบคุมคุณภาพ

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัชฌฐาน	ฐานนิยม	ระหว่างมัชฌฐาน กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
1.	42.	การควบคุมคุณภาพและ มาตรฐานการดำเนินงาน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัด การศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา	4.70	4.94	0.24	0.98
2.	45.	การตรวจและติดตามควรว ร่วมมือกันอย่างไรใกล้ชิดระหว่าง ผู้ควบคุมกับผู้ปฏิบัติ	4.58	4.98	0.40	1.16
3.	44.	หน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับ ปฐมวัยควรร่วมมือกันจัดทำคู ่มือการนิเทศและติดตามผล เป็นแกนกลาง	4.25	4.49	0.24	1.08

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์
4.	43	ระบบการติดตามประเมินผล ควรดำเนินการโดยกระทรวง ศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงาน รับผิดชอบ	3.92	4.26	.34	1.17
5.	46.	ควรมีมาตรการเด็ดขาดใน การลงโทษสถานประกอบการ ที่ดำเนินการโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ได้มาตรฐาน	3.90	3.94	0.04	1.29
6.	47.	การตรวจและติดตามผลของ หน่วยงานต่าง ๆ ควรจะ ครอบคลุมทั้งในสถานบริการ และที่บ้าน	3.75	4.09	0.34	1.25

จากตารางที่ 17 ปรากฏว่า การควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาที่ผู้
เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มที่ควรจะเกิดขึ้นมากที่สุด คือ

1. การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงาน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัดการ
ศึกษาระดับประถมศึกษา

2. การตรวจและติดตามควรร่วมมือกันอย่างไรก็ดีระหว่างผู้ควบคุมกับผู้ปฏิบัติ

ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกัน มีแนวโน้มที่ควรจะเกิดขึ้นมากที่สุด คือ

1. หน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ควรร่วมมือกันจัดทำคู่มือการนิเทศและ
ติดตามผลเป็นแกนกลาง

2. ระบบการติดตามผล ควรดำเนินการโดยกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับหน่วยงานที่ปฏิบัติทั้งภาครัฐและเอกชน
3. มีมาตรการเด็ดขาดในการลงโทษสถานประกอบการที่ดำเนินการไม่ถูกต้องหรือไม่ได้มาตรฐาน
4. การตรวจและติดตามผลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยควรครอบคลุมทั้งในสถานบริการและที่บ้าน

3. การผลิตบุคลากร

ตารางที่ 18 การผลิตบุคลากร

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง ค่าพิสัย			
			มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
1.	48.	หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา คือ คุณภาพของบุคลากร	4.64	4.84	0.20	1.01
2.	49.	รัฐควรมีนโยบายที่แน่นอนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา เพื่อให้สถาบันการศึกษาดำเนินการผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น	4.58	4.66	0.08	0.99

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์
3.	50.	มีมาตรการบังคับให้หน่วยงาน ที่จัดบริการการศึกษาระดับ ปฐมวัย มีบุคลากรที่มีวุฒิโดยตรง หรือจะต้องผ่านการอบรมที่กำหนด เป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	4.41	4.47	0.06	1.09
4.	51.	ขยายสถาบันการผลิตบุคลากร มากขึ้น หรือตั้งหน่วยงานฝึก บุคลากรด้านนี้โดยเฉพาะ	3.50	3.58	0.08	1.27

จากตารางที่ 18 ปรากฏว่า ทรศนะในเรื่องการผลิตบุคลากรระดับปฐมวัยศึกษาของผู้เชี่ยวชาญที่เห็นด้วยมากที่สุด คือ หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา คือ คุณภาพของประชากรและรัฐควรมีนโยบายที่แน่นอนในการจัดการศึกษา เพื่อให้สถาบันการศึกษาดำเนินการผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น

ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรศนะสอดคล้องกันว่าเห็นด้วยมาก คือ มาตรการบังคับให้หน่วยงานที่จัดบริการการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา มีบุคลากรที่เป็นผู้บริหาร ครู ผู้ช่วยครู หรือพี่เลี้ยงเด็กควรมีวุฒิโดยตรง หรือต้องผ่านการอบรมที่กำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ และควรขยายสถาบันการผลิตบุคลากร หรือตั้งหน่วยงานฝึกบุคลากรด้านนี้โดยเฉพาะ

4. การพัฒนาบุคลากร

ตารางที่ 19 การพัฒนาบุคลากร

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัชฌิมฐาน	ฐานนิยม	ระหว่างมัชฌิมฐาน กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
1.	55.	สถาบันการศึกษาระดับสูง ควรมีบทบาทในการให้ความรู้ แก่ชุมชนได้กว้างขวางมาก ยิ่งขึ้น	4.58	4.90	0.32	1.09
2.	56.	สนับสนุนให้โรงเรียนอนุบาล ประจำจังหวัด ซึ่งเป็นศูนย์ พัฒนาการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา สามารถจัด บริการแก่หน่วยงานอื่นได้ อย่างเต็มที่	4.58	4.90	0.32	1.16
3.	52.	การจัดทำหลักสูตรการพัฒนา บุคลากร ควรมีหลายระดับและใช้ เวลาการฝึกอบรมแตกต่างกัน	4.30	4.14	0.16	0.93
4.	54.	ทุกหน่วยงานที่จัดการศึกษา ระดับปฐมวัยควรมีความรับผิดชอบ ในการพัฒนาบุคลากร	4.19	4.41	0.22	1.02
5.	53.	กระทรวงศึกษาธิการ ควรเป็น หน่วยงานรับผิดชอบ พัฒนาบุคลากร	3.63	3.39	0.24	1.33

จากตารางที่ 19 ปรากฏว่า ทรศนะในเรื่องการพัฒนาบุคลากรระดับปฐมวัยศึกษาของผู้เชี่ยวชาญที่เห็นด้วยมากที่สุด คือ สถาบันการศึกษาระดับสูง ควรมีบทบาทในการให้ความรู้แก่ชุมชนให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น และรัฐควรสนับสนุนให้โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ซึ่งเป็นศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในแต่ละจังหวัด สามารถจัดบริการแก่หน่วยงานอื่นได้อย่างเต็มที่ ส่วนข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรศนะว่าเห็นด้วยมาก คือ

1. การจัดทำหลักสูตรการพัฒนาบุคลากร ควรมีหลายระดับและใช้เวลาการฝึกอบรมแตกต่างกันตามพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของบุคลากร
2. ทุกหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ควรมีความรับผิดชอบในการพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีคุณภาพ
3. กระทรวงศึกษาธิการ ควรเป็นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบในการพัฒนาบุคลากร
5. อาคารสถานที่

ตารางที่ 20 อาคารสถานที่

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
1.	62.	อาคารสถานที่จะต้องมีความปลอดภัย	4.64	5.00	0.36	1.14
2.	61.	การควบคุมอาคารควรมีความถูกต้องเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กและสภาพของชุมชน	4.12	4.10	0.02	0.99
3.	59.	เอกชนจะมีการแข่งขันการจัดอาคาร	3.97	3.99	0.02	0.71

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	มัชฌิมา ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างมัชฌิมา กับฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	
4.	60.	ควรมีการปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับอาคารสถานที่	3.97	3.99	0.02	0.71
5.	58.1	ควรจะทำให้มีลักษณะ ใกล้เคียงกับบ้านมากที่สุด	3.96	4.06	0.10	0.82
6.	57.1	เป็นอาคารชั้นเดียว	3.94	4.08	0.14	1.55
7.	58.2	จัดเป็นห้องโถงใหญ่แบบ อเนกประสงค์ ใช้จากหรือ มูลนิธิตามความจำเป็น	3.86	4.00	0.14	0.95
8.	58.3	จัดแบ่งแยกเป็นห้อง ๆ เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ	3.62	3.72	0.10	0.98

จากตารางที่ 20 ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันมากที่สุด คือ อาคารสถานที่จะต้องมีความปลอดภัย ไกลจากเสียงรบกวนที่ดังเกินไป ห่างจากกลิ่นไอพิษ และสิ่งที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพเด็ก

ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะว่า มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นมาก คือ

1. การควบคุมอาคารให้มีความถูกต้องเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กและสภาพของชุมชน
2. เอกชนจะแข่งขันจัดอาคารเพื่อดึงดูดความสนใจ พร้อมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
3. มีการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับอาคารสถานที่ และกำหนดมาตรฐานของอาคารและการใช้พื้นที่ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสภาพสังคม
4. การจัดสภาพอาคารให้มีความใกล้เคียงกับบ้านมากที่สุด
5. ลักษณะของอาคารควรจะเป็นอาคารชั้นเดียว จัดเป็นห้องโถงใหญ่แบบอเนกประสงค์

โดยใช้ฉากหรือมู่ลี่กันตามความจำเป็นหรือจัดแบ่งเป็นห้อง ๆ เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ

ตอนที่ 5 บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา
ในปีพุทธศักราช 2544

1. บทบาทของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง

ตารางที่ 21 บทบาทของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
1.	64.	ในเมืองใหญ่ พ่อแม่จะพึง บริการสถานรับเลี้ยงเด็ก ของเอกชนมากขึ้น	4.70	4.84	0.14	0.93
2.	65.	จะให้ความร่วมมือกับสถาน ศึกษา และสถานรับเลี้ยงเด็ก	4.17	4.59	0.42	0.71
3.	66.	จะมีบทบาทในการเลือก โรงเรียนหรือสถานรับเลี้ยง เด็กให้กับบุตรหลานของตน	4.12	4.20	0.08	0.99
4.	63.	จะมีความเข้าใจในเรื่องการ การอบรมเลี้ยงดูเด็กมากขึ้น	4.08	3.98	0.10	0.63
5.	71.	จะมีการเรียกร้องให้จัด บริการสถานรับเลี้ยงเด็กขึ้น ในหน่วยงานใหญ่และองค์กร ต่าง ๆ	4.06	4.02	0.04	0.67

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์
6.	68.	จะติดตามและศึกษาการเปลี่ยนแปลงของลูกอย่างใกล้ชิด แม้จะมีเวลาน้อย	3.88	3.98	0.10	0.75
7.	67.	จะให้การสนับสนุนทางโรงเรียน หรือศูนย์พัฒนาเด็กระดับปฐมวัยในรูปของเงินทุน และวัสดุ	3.83	3.91	0.08	0.88
8.	69.	จะสนองความต้องการของเด็กด้านวัตถุมากกว่าการสนองตอบความต้องการด้านจิตใจ อารมณ์ และคุณธรรม	3.50	3.24	0.26	1.30

จากตารางที่ 21 ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นมากที่สุด คือ ในเมืองใหญ่ พ่อแม่จะพึ่งบริการสถานรับเลี้ยงเด็กของเอกชนมากขึ้น เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจพ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ส่วนข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญ มีทรรศนะสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มจะเกิดขึ้นมากเกี่ยวกับบทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง คือ

1. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา และสถานรับเลี้ยงเด็ก ในการพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมบูรณ์ตามวัย
2. มีบทบาทในการเลือกโรงเรียน หรือสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพดี ในด้านเตรียมความพร้อมให้กับบุตรหลาน แทนการทิ้งให้อยู่กับพี่เลี้ยงที่บ้าน
3. มีความเข้าใจในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากขึ้น
4. มีการเรียกร้องให้จัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็กขึ้นในหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ

5. ติดตามและศึกษาการเปลี่ยนแปลงของลูกอย่างใกล้ชิด แม้จะมีเวลาน้อย
 6. ให้การสนับสนุนทางโรงเรียนหรือศูนย์พัฒนาเด็ก ในรูปของ เงินทุนและวัสดุ
 7. สนองความต้องการด้านวัตถุมากกว่าด้านจิตใจ อารมณ์และคุณธรรม
2. บทบาทของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในปีพุทธศักราช 2544

ตารางที่ 22 บทบาทของชุมชน

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
1.	75.	จะมีการส่งเสริมให้เด็กได้ เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมใน ชุมชนมากขึ้น	4.10	4.04	0.06	0.80
2.	72.2	สนับสนุนและร่วมมือให้ สอดคล้องกับสภาพสังคมและ วิถีชีวิตของชุมชน	4.00	4.00	0.00	0.60
3.	72.1	จะมีส่วนร่วมในการดำเนิน งานการบริหาร จัดการสถาน ศึกษาระดับปฐมวัยในชุมชน	3.91	3.97	0.06	0.71
4.	72.4	ให้ความร่วมมือ โดยจัด สภาพแวดล้อมให้มีคุณค่าต่อเด็ก	3.79	3.87	0.08	0.96
5.	72.3	ร่วมบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของ กำลังกาย ความคิดตามความ เหมาะสม	3.73	3.77	0.44	1.03

ลำดับที่	ข้อความที่	ประเด็นสำคัญ	ความแตกต่าง		ค่าพิสัย	
			มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ระหว่างมัธยมศึกษา กับฐานนิยม	ระหว่าง ควอไทล์
6.	72.5 จัดหาสถานที่	ตลอดจนการ				
		ดูแลรักษา	3.67	3.67	0.00	1.07
7.	72.6 ทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ที่อยู่	ในชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่				
		จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา	3.67	3.75	0.08	1.11
8.	72.7 จะมีการส่งเสริมบทบาทของ	คนชรา คนพิการให้มีส่วนร่วม				
		ในการเลี้ยงดู	3.60	3.88	0.28	1.20

จากตารางที่ 22 ปรากฏว่า ทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องบทบาทของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยว่ามีแนวโน้มจะเกิดขึ้นมาก คือ

1. มีการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมในชุมชนมากขึ้น
2. สนับสนุนและร่วมมือให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและวิถีชีวิตของชุมชน
3. มีส่วนร่วมในการดำเนินงานการบริหารและจัดการสถานศึกษาระดับปฐมวัยในชุมชน
4. ให้ความร่วมมือโดยจัดสภาพแวดล้อมให้มีคุณค่าต่อเด็ก
5. ร่วมบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของ กำลังกาย ความคิดตามความเหมาะสม
6. จัดหาสถานที่ ตลอดจนการดูแลรักษา
7. ทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ที่อยู่ในชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย
8. มีการส่งเสริมบทบาทของคนชรา ให้มีส่วนร่วมในการเลี้ยงดูเด็กและเป็นผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยให้กับเด็กมากขึ้น